

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

צו.

עין משפט
גר מצוה

מה א ב ג מ"י פ"ג
מג' גולה ואברהם
הלכה ז סג עשין פג
ולאין קצ טושיע ח"מ
סימן עטג סעיף ד'
בז ד ה מ"י פ"ג מהל'
מלוה גולה הלכה ב
סג עשין פ"ג סעיף ז'
קטו סעיף א'
בז ד ה מ"י פ"ג מהל'
גולה ואברהם הלכה ח
סג עשין פג טושיע ח"מ
סימן עטג סעיף ה'
בז ד ה מ"י פ"ג מהל'
טושיע פ"ג סעיף א':

ומי אמר רב עבדא כמקרקעי דמי והאמר רב דניאל בר רב
קטינא ב'ו' ואם היה כמקרקעי דמי אפי' נחת ליה צמורת
גזולת לא נפק מרשותיה דמריה דהוי קרקע דאין גזולת ומשלם
אגרא היכא דקאי לאגרא כמו ספינה דלקמן היכא דלף נחת ליה
צמורת גזולת: ה"ל דהוה ודר

במצירו. כולה סוגיא דהכא כלישנא
קמא דלחזו נשך (ב"מ דף סד: וסס)
ל"ע היאך הלוח מותר לעשות שום
טובה למלוה ואפי' דברים שהיה עושה
לו בלא הלואה ואפילו דברים שאין
רגילות ליעול מהן שכן יהא אסור
דומיא דחזר דלא קיימא לאגרא וכ"ס
דברים שאין רגילות להשאל כחנם
כגון להשאל סוסו שהיא אסור אפי'
הוא כ"כ אהבו שבלאו הכי היה
משאלו וא"כ יותר מדאי יש לו לומר
ללוה שלא יעשה למלוה שום הנאה
וי"ל דדוקא מילי דפרהסיא ואושרא
טובא כגון לזרז בחזרו ולתקוף
בעבדו אבל להשאל לו כליו או אפי'
סוסו כיון דבלאו הכי משאלו מותר
ודיקא נמי דנקט צמתי' חזירו ולא
נקט לא ישכיר לו כליו או צמתי'
בפחות ועוד שמא י"ל דכל היכא
דקודם הלואה היו ארבעים זה את זה
שהיו משאלין חזר זה לזה את זה
לכרין מותר להשאל אף לאחר
הלואה ומתי' דלחזו נשך (סס)
בסתם בני אדם שאין רגילות שהיא
עושה לוח למלוה אותה הנחה בלא
הלואה דומיא דהקדמת שלום שאין
אסור אלא באותו שלם היא רגיל
להקדים לו מקודם לכן ומיהו אפילו
דבר שהיה משאלו בלאו הכי כגון
חזר דלא קיימא לאגרא אם נכנס
שלא מדעת חזירו חייב אע"פ שאם
לא הלוח לו לא היה חייב לתת לו
שכן כדמשמע הכא ולפי זה ההיא
דלחזו נשך (סס) איירי דוקא בחזר
דקיימא לאגרא בהסס איירי מדעתו
כדקאמר לא ישכור הימנו בפחות אבל
בלא קיימא לאגרא היה מותר כיון
דכרשותו נכנס וגם בלא הלואה היה
מניח לו לזרז במסס והאי דקאמר
הסס עלה דמילתא דהכא מאי קמ"ל
מנינא ומשני מהו דמימא ה"מ חזר
דקיימא לאגרא כ"ו קמ"ל לא צני
למימר קמ"ל דמתניתין איירי אפילו
בדלא קיימא לאגרא דמתניתין דאי
לא מיירי אלא דוקא בדקיימא לאגרא
כיון דמיירי מדעתו אלא ה"פ קמ"ל
דאפי' לא קיימא לאגרא אסור היכא דלא
היו מדעתו ופירוש זה דחוק דהפסד
משמע דמתניתין קאי וקמ"ל דמתני'
איירי אפי' בדלא קיימא לאגרא
אע"ג דאיירי שנכנס מדעתו:

פסור. משלם לבעליו שכרו: שלא כשעת מלאכה. צענה [שאינו
רגיל] לעשות מלאכה או שאין עכשיו לבעליו מלאכה לעשות דזה
נהנה וזה אין חסר הוא ופטור: **כדשלה ליה כו' הדר בחזר**
חזירו. ומוקמינא לה בפ"ב (דף כא). בחזר דלא קיימא לאגרא:
הנהו לביה זה שהו מיושב בדירין:
יסיב. אין חרב לפי שהדר בתוכה
טס ומשפין סדקיה תמיד: **ושאיה**
יוכס שער. שד הוא ושמו שאיה
מכתם שערים וכו' ולי ביה שאין אדם
דר בתוכה: **דלא נספרי.** שלא
למד דרכי הבטלה: **פחסה.** אם
נשכרה או נתקללה ודמי פחמה
יחזין על שכרה נוטל דמי פחמה:
עבד לאגרא. מסתמא כי נחית לה
אדעתא דאגרא נחית הלכך לאו
צמורת גזול דיינין ליה ונותן שכרה
על כרחו אם רצין הן על דמי פחמה:
הא דלא עבדא לאגרא. לא היב
ליה אלא פחמה: **נחם לה אדעסא**
דאגרא. רצה שכרה נוטל ואם
פחמה יתר על שכרה נוטל דמי
פחמה דהא ע"כ שקלה וגול הוא:
נחיס לה אדעסא דגולנוסא. אפי'
שכרה גדול מפחמה לא היב אלא
פחמה דכל הגולין משלמין כשעת
הגולה: **פסלתו מלכות.** המלך צוה
שלא יאף לא במדינה זו ולא במדינה
אחרת: **היינו נסדק.** דכיון דלא
אפקק לגמרי היוק גמור הוא ומשלם
כשעת הגולה: **אלא סידי דמי**
נפסל. דקמני מתניתין הרי שך לפניך:
כגון שפסלו מדינה זו. בני מדינה
פסלוהו מעצמן: **ויולא במדינה אחרת.**
שיכול לומר לו לך להוציאו סס:
תרומה לא מינכר היוקה. לא נשתנה
מכאיתה משאר חטים: **הכא מינכר**
היוקה. שאין צורה זו דומה לצורה
הזו כל היוצאים עכשיו וכשגולה הימנו
היו כל צורות המדינות שוות לה:
המלוה אם חזירו. שום פרמטיא:
על המטבע. שקלן לו מעות:
נותן

תורה אור השלם
1. נשאר בעיר שמיה
ושאיה יתן שער:
ישעיהו כ"ב י"ב

מוסף רש"י

ביחא מיתבא. בית שהוה
מיושב בדירה בני אדם,
תיב. וכו' קיים. לפי
שדירן בחזק וזמן מה
שהוה לך ומתקין אותו
(דע"ל כ"ג). ושאייה יוכת
שער. שד ששמו שאיה
מכתם שער בית שאין
בני אדם דרין בו, והלכך
זה שעמד בו ההנה,
לשנה אחרת בית שאם
שאו יחדו מלך אדם
יוכת שער, מוקין מכתמין
אוחו (ס"ט). תקיף עבדי
דאינשי דמסיק בהו
ודוי. מחוק בעצמה של
בעלי חנות שלו ויפס
לעשות מלאכתו (ב"מ ס"ד).
עבדא גרום כריסיה
לא שרי. להם מלאכה.
והריני זני ביום מלאכתו
(ס"ט). דארר עבדיה.
ק שמו, דמרקיד בי
כו"ב. לכן היה ומרקד
במיתו לשמות י"ן (ס"ט).
דלא ליסתרי עבדיה.
שלא ירגיל להיות בעל
ופעל. הריני משמש
בדך המתפעלס חמינ
ש"ו וקמ"ו, אלצר מפעל
שר ואלצר השמר, שהריני
מתפעלס להפסק אומית
השורם ואלצר יאמר
בנחת סף הסופר,
מחוקת שם השחמת,
ותן בלחן גמול משפתי
מקמתי' אשהי אשמקיל
(ב"מ ס"ה).

המלוה את חבירו על המטבע. פ"ה הלוח לחזירו שום פרמטיא על המטבע שקלן לו צמעות נותן לו מעות שיוצאין כשעת פירעון
דהא קבל עליו לתת מטבע ודוקא הלוח פרמטיא אבל הלוח מעות מה שהלוח משלם לו עכ"ל הקונטרס ולפירושו
נראה דאם הלוח מעות נמי וקלן לו שישלם לו מעות דמשלם מטבע היוצא באותה שעה דמעות שנפסלו לאו מטבע נינהו ולא נקט בקונטרס
פרמטיא אלא משום דכשגולה אדם מעותיו אין רגילין להוציר דבר אבל כשמוכר פרמטיא אפי' אחר סתם כך וכך מעות חתן לך
לשלם לו מטבע היוצא וקשה לפירוש דה"ל למימר המוכר לחזירו על המטבע או ה"ל למינקט הקיף ועוד כיון דמעות פרמטיא זקוק
עליו במלוה אין סבירא כלל לחלק בין הלוח מעות לפרמטיא שמכר צמעות ונראה לפרש דאין חילוק בין מכר לו פרמטיא בין
הלוח מעות ומיירי כשהתנה עמו ע"מ שישלם לו מעות וכיון שפירש לו כך סתמא דמילתא לכך פירש שאם יפסל יתן לו מטבע
היוצא דאוחו שנפסל אין שמו מטבע ושמואל סבר דכיון שיוצא במשן שם מטבע עליו ועוד אור"י דיי"ל כגון שהלוח סאה חטין ואמר
לו או מחזור לי סאה או כך וכך מעות ואילו צמעות לחזיריה קצב היה משלם לו מטבע שנפסל אבל הכא שלא זקף עליו במלוה
גמורה שיכול לפרוע לו חטין אם ירצה נותן לו מטבע היוצא באותה שעה ולכל הפירושים אם הלוח מעות סתם מעות שהלוח לו
יפירע

ממ א ב מיי פ"ד
מהלכות מלוה ולה
הלכה כי סמך לאוין קב
טושי"ע ח"ת סמן עד
סעף: וטושי"ע י"ד סמן
קפה:
ג ב מיי פ"ד מהלכות
מעשר שני הלכה י סמן
עין קול טושי"ע י"ד סי'
שלא סעף קלח:
נא ד מיי"ש ע"ד:
גב ה ו מיי פ"ד מהל'
מלוה ולה הלכה י'
סמן לאוין קב טושי"ע י"ד
סמן קפה:

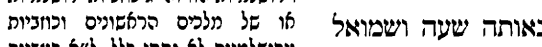
יפרע לו אפי' שנפסל ואם תאמר ומ"ש מגולן דמניא גול מטבע
ונפסל אומר לו הרי שך לפיך משמע משום דישנו צעין אצל
ליתנהו צעין משלם כשעת הגזילה והכא נצי הולאה אפי' איתנהו
צעין כי ליתנהו דמי דמלוה להולאה יתנהו וי"ל דיש לחלק בין
הולאה לגזילה דמטבע שנפסל חשיב
הכחול וכמעיקרא שוין ד' ולכפוף
שוין וזאף גבי גזול אמרינן דכי ליתנהו
צעין דמשלם דמעיקרא אצל גבי
הולאה היכא דהולך משלם כי וולא
דשטמא דלמרינן בלחיה נשך (נ"מ
דף ע"ה.) מלוה אדם כור טעין הולו
נותן טעין הוקרו נותן דמיהן ומטבע
שנפסל והאי הוה כחול וגראה דרב
ושמואל סברי כרב הוגא דלעיל
דלרב יהודה דחשיב מטבע שנפסל
כנסקד גבי הולאה לא מני פטר
נפשיה צמטבע שנפסל אצל לרב
הוגא דלא חשיב ליה כנסקד מני פטר
ליה נפשיה צמטבע שנפסל אפי' דרב הוגא
מדמה מטבע שנפסל לתרומה ונעממא
וחמץ שעבר עליו הפסח והא פשיטא
דאיין ליה יכול לשלם תרומה טמאה
תתא תרומה טהורה ותמץ אסור
צמטעמין היתר לא דמי לגמרי דמטבע
שנפסל דמי להולך והנהו לא דמו להולך
ומכל שנפסל כשהוא צעין יכול לומר
הרי שך לפיך וכשאינו צעין אפי'
צהול משלם דמעיקרא:

ט"א הכי ש"ב בב"ב פ"א
ח"ו. קצת משמע דלא פריך
אלא לרב נחמן דאוקי מילתא דשמואל
דוקא דלית ליה אורחא למישן
מדפריך א"ה של צבל כו' משמע
דלי לאו דאוקמא כשמלכות מקפידות
לא הוה קשה ולא מידי וקשה לר"י
דנללאו רב נחמן נרץ ע"כ לאוקמי
ברייתא דתרייתא כשמלכות מקפידות
דלא תיקשי מינה לשמואל דחשיב ליה
מטבע אפילו לית ליה אורחא למישן
אי לימא לרב נחמן והכא קמי דלין
מחללין על מעות של כאן והן צבבל
ואע"ג דלית ליה אורחא לירושלים
ותקשי נמי עלה דברייתא דתרייתא
מההיא דלעיל דשל מלכות אחרונים
מחללין אע"ג דלין יולאות שם במקום

שעמד לפי שיואלת במקום אחר והכא אוקי
והן צבבל דלין מחללין אע"ג דיואלת צירושלים אלף התם אריי
כשאין מלכות מקפידות אס נראות מטבע של מלך האחד צמדינתו
של זה הלך [צבבל] בני מלכות אחרת כאן ומוכרין בהמתם
צמטבע שלהם ויכול הוא להוליאם צירושלים לצני שאר מדינות
הנאות לכאן והכא אריי צמקפידות ונראה לר"י דודאי אי לאו
מילתיה דרב נחמן הוה א"ש הכל ולא הוה נרץ לאוקמא ברייתא
צמרייתא כשהמלכות מקפידות דלא קשה מיניה לשמואל ולא להיא
ברייתא דלעיל דיש לחלק בין מעות של כאן והן צבבל להנהו דלעיל
דאריי צמטבע שנפסל במקום אחד ויואל במקום אחר דהתם והאי
חשוב מטבע דקודם שנפסלה היה שם חשוב מטבע ועדיין מטבע
אחר אצל של כאן והן צבבל לא היה עליו שם מטבע צבבל מעולם ולכן אין מחללין אע"ג דלית ליה אורחא לירושלים אצל לרב נחמן
דאוקי מילתא דשמואל דוקא דלית ליה אורחא למישן לא חשיב מטבע מטעם שיהיה כבר מטבע בלחיה
מקום ועדיין יכול להוליא צמישן ולא תלי אלף צבבל ליה אורחא להתם א"כ כך יש לו מטבע שהיה כבר במקום זה כמו מטבע של
מקום אחר שלא צא מעולם כאן א"כ של כאן והן צבבל נמי לישיה ליה מטבע דלא לית ליה אורחא לירושלים:
ד"ובין בהו בהמה וביי צירושלים. ואם תאמר והתניא צפרק האיש מקדש (קדושין דף נ"ה:) אין לוקחין צבמה צמעות מעשר שני וש
לומר דפלוגמא היא צפרק לולב הגזול (סוכה דף מ:) דמניא אחד צביעית ואחד מעשר שני מחללין על צבמה חיה דברי ר"מ
וחכמים אומרים על שחוטין מחללין על חיון אין מחללין ולר"מ אפי' לכתחילה שרי דמנוכה צמוספתא דהתם דקתני צבדיא מחללין והא
דקתני צמוספתא מחללין משום רבנן דאפי' צדיעבד אין מחללין ועוד וי"ל דצממעתיין כיון דאי אפשר צעין אחר שאין יכול להעלות המעות
צירושלים שרי למיזבן צבו צבמה לכלי עמלא וטעמא דלין לוקחין צבמה צמעות מעשר שני פירש צקונטרס צקדושין (דף נ"ה:) משום
כחשא ואין העטם צבציל כן אלף דמפרש צבוכה (דף מ:) דלמך התם מחלוקת צבוכים אצל צנקנות דברי הכל צשחוטין מחללין
ועל חיון אין מחללין שמה יגדל מהם עדרים וצבוכים פלוגי אי גרוינן צכרים אטו נקבות אי לא וכן מפרש צירושלמי דמסקת
מעשר שני דעממא דלסור לנקות צכרים גזירה אטו נקבות: ש"י"דו ב"ה המעות יוצאות בירושלים. טעמא מפרש צמסקת שקלים
(דף נ) דתקנו משום שקלים שהיו מביאין לירושלים מכל המקומות:

מטבע ש"ב אברהם אבינו וכן וקנינה מצד אחר. צבראשית רבה דריש ואגדלה שמך שאלה לו מוניטין צעולם ומהו מוניטין וכן וקנינה
מכאן צבור וצבורה מכאן ונראה לא שהיה צו צורת וכן וקנינה מכאן צבור וצבורה מכאן דאסור לעשות צורת אדם אלף כך
היה כתוב מצד אחד וכן וקנינה ומצד אחר צבור וצבורה וכן פירש צקונטרס גבי דוד ושלמה וירושלים עיר הקודש שכן היה כתוב צמטבעו:

נותן לו מטבע היואל. צענת פרעון דהא קיבל עליו לתת לו
מטבע והאי לאו מטבע הוא. דוקא הלוהו פרמטטא אצל הלוהו
מעות אס שהלוהו משלם לו: על מעות שאין יולאות. כלל
צירושלים דלאו כסף זורה קרינא ציה: כווציות. מטבע של בן כווציא
צירושלמיות הוה ור"ג כווציות צירושלמיות
או של מלכס הראשונים וכווציות
צירושלמיות לא נפקי כלל. ל"א כווציות
של כווי ור"ג כווציות או צירושלמיות
או של מלכס הראשונים: הא של
אחרונים. דנפקי צמדניה אחרת
ודומיא דראשונים הוא צכך דלין
יולאות כאן צמקומו של צבל צבית
שנפסלו צכאן: מחללין. וסך על גב
דלית ליה אורחא להתם צמקוס
ציואלין שהרי צירושלים נרץ לליך
ולהוליאן. וקשיא לרב נחמן אליצא
דשמואל דלמך אצל לית ליה אורחא
למישן לא: אלף כי אמר. רב נחמן
אליצא דשמואל דמי לית ליה אורחא
למישן לא: כשמלכיות מקפידות.
צממיה אי הכי כי אית ליה אורחא
למישן היכי מני צממיה ליה הא כי
צדקי ליה צני מדניה זו ומשכחי ליה
אותן מעות מפסדין ליה: ומשי דלא
צחשי. שאין מקפידין לך כך שיהו
צודקין ומחפשין לך דבר זה ואי
אשכחי קפדי הלך אית ליה אורחא
שנרץ לליך שם יקבלם ויואל לשם
צמחורה ואי לאו הוליא ואין יכול
להראותם צכאן צפרהסיא לצני מישן
הצאים ככאן אס רוצה לא יקבלם:
אין מחללין על מעות של כאן והן
צבבל. אין מחללין מעשר שני על
מעות של כאן צירושלים והמעות
והצעלים צבבל הוליא ואין יולאות
מיד צמקוס שכן שם דצעין מניו
צידך וליכא ולא על של צבל והן
צכאן צירושלים. והפירות לא שני לן
כל היכא דליתנהו יכול לחללין והן
חוץ לירושלים. קמי מיהת אין מחללין
על המעות של כאן והן צבבל אלמא
אע"ג דלית ליה אורחא למישן כגון
הכא דסופו לעלות כאן ולהוליאן
ואפי"ה לא קרי ליה מעות ציואלות:
מקפידות על זו. יתר מדאי צבחשי

הגהות הב"ח
(א) ג"מ ממני ליה דממני
לה ע"י דחקת חל"מ וי"צ
רש"י לא גרים ליה:
(ב) שם המקומו שיהיו
כל המעות: (א) רש"י ד"ה
למאי וכו' לאמטוייטו
להתם ע"ד:

וידקי הלך מסוכנות הן של צבל צמכות צירושלים דמקפדת וצחשי
טפי: למאי ח"ו. הא לא מני לאמטוייטו (א) להכא: והפניה הפסוקו כו'.
ואמאי מני לעיל ולא על של צבל והן כאן: דוד ושלמה. כתוב
מצד אחד ומצד שני כתוב צירושלים עיר הקדש: צבור וצבורה. יחזק
ורצקה: וכן וקנינה. אברהם ושרה: והופיעו עליהן מהו. אליצא
דרב דלומר נותן לו מטבע של אוחה שעה היכא דהוקפיו עליו
מאי אמר רב: כאלה שעה. צענת פרעון: כי חרטיא. סלע
גדול צמדה מחוקת רובע: והא קוילין פירות. לגבי מטבע זו
נמצא שמשמכר זה צמוספת ואינה דומה לראשונים והוה רבית:
מחמת

קיים לצני אותו מקוס עממו שנפסל שם שיוכלין להוליאו במקוס
אחר אצל של כאן והן צבבל לא היה עליו שם מטבע צבבל מעולם ולכן אין מחללין אע"ג דלית ליה אורחא לירושלים אצל לרב נחמן
דאוקי מילתא דשמואל דוקא דלית ליה אורחא למישן לא חשיב מטבע מטעם שיהיה כבר מטבע בלחיה
מקום ועדיין יכול להוליא צמישן ולא תלי אלף צבבל ליה אורחא להתם א"כ כך יש לו מטבע שהיה כבר במקום זה כמו מטבע של
מקום אחר שלא צא מעולם כאן א"כ של כאן והן צבבל נמי לישיה ליה מטבע דלא לית ליה אורחא לירושלים:
ד"ובין בהו בהמה וביי צירושלים. ואם תאמר והתניא צפרק האיש מקדש (קדושין דף נ"ה:) אין לוקחין צבמה צמעות מעשר שני וש
לומר דפלוגמא היא צפרק לולב הגזול (סוכה דף מ:) דמניא אחד צביעית ואחד מעשר שני מחללין על צבמה חיה דברי ר"מ
וחכמים אומרים על שחוטין מחללין על חיון אין מחללין ולר"מ אפי' לכתחילה שרי דמנוכה צמוספתא דהתם דקתני צבדיא מחללין והא
דקתני צמוספתא מחללין משום רבנן דאפי' צדיעבד אין מחללין ועוד וי"ל דצממעתיין כיון דאי אפשר צעין אחר שאין יכול להעלות המעות
צירושלים שרי למיזבן צבו צבמה לכלי עמלא וטעמא דלין לוקחין צבמה צמעות מעשר שני פירש צקונטרס צקדושין (דף נ"ה:) משום
כחשא ואין העטם צבציל כן אלף דמפרש צבוכה (דף מ:) דלמך התם מחלוקת צבוכים אצל צנקנות דברי הכל צשחוטין מחללין
ועל חיון אין מחללין שמה יגדל מהם עדרים וצבוכים פלוגי אי גרוינן צכרים אטו נקבות אי לא וכן מפרש צירושלמי דמסקת
מעשר שני דעממא דלסור לנקות צכרים גזירה אטו נקבות: ש"י"דו ב"ה המעות יוצאות בירושלים. טעמא מפרש צמסקת שקלים
(דף נ) דתקנו משום שקלים שהיו מביאין לירושלים מכל המקומות:

מטבע ש"ב אברהם אבינו וכן וקנינה מצד אחר. צבראשית רבה דריש ואגדלה שמך שאלה לו מוניטין צעולם ומהו מוניטין וכן וקנינה
מכאן צבור וצבורה מכאן ונראה לא שהיה צו צורת וכן וקנינה מכאן צבור וצבורה מכאן דאסור לעשות צורת אדם אלף כך
היה כתוב מצד אחד וכן וקנינה ומצד אחר צבור וצבורה וכן פירש צקונטרס גבי דוד ושלמה וירושלים עיר הקודש שכן היה כתוב צמטבעו:

(6) [מע"ש פ"א מ"ג]
 (7) [ירושלמי (פ"ב) פ"א]
 (8) [ל"ד ע"א]
 (9) [ל"ג ע"ב]
 (10) [קדושין ס"ו]
 (11) [ג"ז ע"ב]
 (12) [ג"ז ע"ב]
 (13) [ל"ד ע"א]
 (14) [ל"ד ע"א]
 (15) [ל"ד ע"א]
 (16) [ל"ד ע"א]

תורה אור השלם

1. ונתתה כספך וצרת
 הכסף בידך והלכת אל
 המקום אשר יבחר לך
 אלהיך בו.
 דברים יד כה

הגהות הב"ח

(ה) גמרא נפלה לה
 בארונה.

הגהות מהר"ב

גרשבורג

[א] תוס' ד"ה עד י' וכו'
 עד שבר בתמנויה יחיד ליה
 ממנא. ע"פ ד' של שנה
 במיקון ס' טו ובגמ' ר"ס קנ'
 מהצבור דבגמ' ר"ס קנ'

לעני רש"י

אפשרויות: לטשטש (נ"י)
 שפוף. מרטייל. פטיש.
 לימ"א. פירה.
 אפשרויות: ו'א'קרינ"ר.
 לתרוך (תרוץ).

מחמת הרעא. שכחו גשמים וממלאו רוב תבואות בעולם והחלו הפירות: **לעני נכסא.** אם נח להתיק ולעשות מהן גרוטאות יש יותר מן הראשונים והיו רבית: **עבדו טובדא.** כלם שהלוה את חבירו על המטבע והספיקו עליו והלכו אלל אגרדימוס קומר ישמעאל והיה לו מן הראשונה ומן השניה וממלאו בח' של מטבע שניה ידו וניתוסה לים הואיל ונלווים לו רבא רבא גרסינן כולוהו: **הוורק מטבע של חבירו ב"ס.** אע"ג שאין יכול ליעטו: **פטור.** כדמפרש ואילל לל שקליה בדייה אלל דלדייה שהיתה ביד בעלים והכהו זה תחת ידו וניתוסה לים הואיל ונלווים הן וקא חוו ליה אמר ליה הא מנח קמך ואינה אכזבה ואי משום דעני למיטב זוחל לבר אמוראה למיטש ולמישקליה גרמא הוא שגורס להפסידו אותו סכר וגרמא צמקין פטור: **אלל עבורין.** צנעת התובת דהוה ליה מעשה בדיים אכזב הוא ואין זה גורם אלל ממש דהא ממש המיו: היה לו מעוט בקיסטרא. מקום והוא רחוק ממלך ויש בו סכנת רכים ואין שירות מצייות סס: אין מחללין. אלמא אכזב חשיב ליה ב"ס הגדול: **השף.** אשפרטי"ר בלע"ז שפחת את האורה: **קבורנסא.** מרטייל בלע"ז: **ופרשיה.** עשאן כאנן חלקה. לשון פרשיות: **שופינא.** לימ"א בלע"ז של נפחים: **חסורי חסריה.** וממש הוא ולא גרמא. טעמא דנלוה כולוהו משום גרמא צמקין הוא ופטור: על און ופרשן. אלמא אלל על גב דלל חסריה כיון דעשה מעשה בגופו לאו גרמא קחשיב ליה אלל ממש. והכא נמי כיון דמתיה צבורנסיה ופחתיה ויעל ככה חסרו דמים מעשה הוא: רבה לטעמיה. הלך גבי עבד נמי חסרון הוא ויכנגד אנו פטור ממש דכתיב לא הוי ליה למיטש והאי ודאי גרמא הוא: **הצורס.** אשקרינ"ר בלע"ז פוגס: **כמי חטאת.** שקל כנגדן משקולות. ופרה וכל מעשה נפלים כמלאכה: מנח

עד י' בתמנויא. פי' בקונטרס ונותן לו שמונה ולפירושו חשיב ממעלה למטה כלומר י"ב או י"א בתמנויא עד י' בתמנויא א' יהיב ליה תמנויא אלל הא תשעה מן הראשונים בתמנויא צנינים יהיב ליה ט' מן השניים תחת ט' של ראשונים או י' צני' ור"ת פי' עד י' בתמנויא ויהיב ליה י' ולפירושו הוי מלמטה למעלה:

עבורין ויצאויין. לאו דוקא אלל אפי' עבורין אי מני בר אמוראה למשקליניה הוו כללוין ואפי' כלוין אי לא מני למשקליניה חייב והא דנקט כלוין ועבורין משום דסתם כלוין מני שקיל להו בר אמוראה וסתם עבורין לא מני שקיל בר אמוראה: **וה"מ דארייה אדויי.** משמע הכא דלל חשיב הגבהה כי ארייה אדויי כלל נעילה בידו אע"פ שעמד בלאר למעלה מג' קודם שיפול לגמרי וכן צמקין (גיטין דף ע"ט) גבי עני המנקה ברחש הוית וקשה דבפ"ק דצ"מ (דף ע. ו. ס"ס) אמר גבי טלית שראשו אחד על העמוד וראשו אחד מונה ע"ג קרקע שאם הגביה חס ראשו המונה ע"ג קרקע ונתק ראש ע"ג העמוד להביאו אללו שהא קונה הטעם הגבהה ואי משיכה קאמר התם אמאי נקט ראשו אחד ע"ג העמוד אלמא חשיב הגבהה הואיל ומציאו על הארץ למעלה מג' וי"ל דהתם חשיבא הגבהה טפי לפי שראשו אחד אוחז בידו ח"ג התם מיידי כגון שידו כ"כ גבוהה צמקתו לא יפול ראשו לארץ אלל יסא מוגבהה ג' מעל הארץ וא"ת צמקין שילוח הקן (חולין דף קמ"ה): משמע דכי טריף אקן ומתגבהה יוניס דחשיבא הגבהה לקנות אע"פ שאין מופסס בידו וי"ל דדוקא הכא ובהעניות לא חשיבא הגבהה דאיכא תרתי לגרעיותא דלל תפסס וגם אין מנציה אלל משפיל אלל יוניס דמתגבהה חשיבא הגבהה אלל חס היו נוטלין למטה ע"י עריפת הקן לא היה קונה כיון שאין תפסס בידו כלל ולפי' זה הו"מ לפלוגי הכא בלדייה אדויי בין דרך ירידה לדרך עלייה אלל דניחא ליה לפלוגי בדרך ירידה גופיה בין ארייה אדויי בין דרך

השף מטבע ש' חבירו פטור. נראה דכנה סדר פסולו מלכות לא הוי כנסדק דאי הוי כנסדק חס כ"ש דשף מטבע הוי כנסדק והוי חסריה טובא ואמאי פטור: **בתריב רבא חכאו ע"ז עני וממאה ע"ז און וצורא.** בהו צהירות. ואמאי הוא לא חסריה דאין בו פגם ונלוה אלל כיון שקלקלו חייב אע"פ שאין בו פגם וחסרון והואיל וכן הוא הי"ד ליחייב ומשני רבה לטעמיה כו' ויש שם חסרון טיפחא דדמא דנפלה כזוניה וכיון דיש חסרון צמות קלקול חייב על כל הקלקול כמו בצפייה דחייב בכל הקלקול לליחייניה על מה שחסריה לא היה כריך רבה להשמיענו דחייב וא"ת ואמאי עבד יולא בהו למירות הא בעינן מומין שגגלי דומיא דשן ועין ובחרשו יהיב הוי בגלי וי"ל נהי שאין ניכר בו כלום כשהוא ישן או עומד במקום אחד ושבת מכ"מ כיון דלפי מנהגו שמתנגב והולך ניכר שהוא חרש חשיב מום שגגלי ועי"ל דאין כריך שיהא קלקול בגלוי אלל שהחבר שיש בו קלקול יהא בגלוי:

הצורס און פרתו ש' חבירו פטור. והא דמתן לעיל (דף י"ג) גול צהמה ומתעבדה בה עבירה או שנפלה מעל גבי המוצא אומר לו הרי שלך לפניך ונפלה היינו שנפל בה מום דאי נרבעה היינו שנעבדה בה עבירה ומשמע דוקא שנפלה מאליה אלל הטיל בה מום בדים חייב וי"ל דמתני' איירי בזהמה קדושה דודאי לגבי מוצב קיימא: **הא** קמ"ז דאפי' מלאכה דלא מינכר הוייקה. תימה דבפרק הנזקין (גיטין דף נ"ג. וס"ט) פריך מהכא למ"ד הוה אשן ניכר שמה היוק דעושה מלאכה כמי חטאת ובפרת חטאת פטור ואי שמה היוק אמאי פטור ומאי קושיא הא אפי' צורס און דמינכר פטור משום דקסם שזורים לאו לגבי מוצב קיימי ואי"ל דהתם פריך מפרת חטאת דפרה אדומה דדמיה יקרים פשיטא דלגבי מוצב קיימא והכא צמעתין פריך לרבה ממי חטאת דקסם מים לאו למי חטאת קיימי קידושן דוקא פסלה בהו מלאכה דמתן כמסתת פרה (פ"ד מ"ד) ומיס המלאכה פוסלת בהו עד שיטילו את אפר לתוכן ומנייה ממי חטאת ויכול אף משיקדשו בכלי חמור לומר למי נדה וכבר הם מי נדה דע"כ בניגוני (דף נ"ג. וס"ג) ממני חטאת נמי פריך מדמנייה חסם מי חטאת ששקל בהו משקולות וי"ל דכיון דנקט מלאכה לרבותא כדקאמר הכא דלפי' מלאכה דלא מינכר הוייקה חייב בדיני שמים א"כ דייק שפיר התם דהיוק שאין ניכר לא שמה היוק דאי שמה היוק אין כאן שום רבותא במאי דנקט מלאכה כיון דככל מקום חשיב שאינו ניכר וכבר ועוד יש לומר דרבה סבר דהיוק שאין ניכר לא שמה היוק אלל למ"ד שמה היוק כ"ש דמתני' צורס דמינכר טפי ורבא דפריך צמעתין לרבה סבר צורס הוי מינכר הוייקה ויחייב אפי' למ"ד היוק שאין ניכר לא שמה היוק כדאמר מלאכה דלא מינכר הוייקה אלל צורס דמינכר הוייקה הכי נמי דמחייב וא"ת והאיך יכול אדם לפסול פרתו של חבירו והא בעינן עובד דומיא דעבד דניחא ליה ויש לומר הני מילי צמעתין המלאכה ממילא אלל בעושה המלאכה בדים לא בעיא אלל שיהא ניהא ליה לעושה וכן בהכשר דבעינן יותן דומיא דכי יתן:

גא א מיי פ"ד מהלכות
 מצוה הלכה יא פגם
 לאון קמט עוש"ש י"ד
 פ"ג קמט: **ג**
 חובל ומזיק הלה יא
 כמג עשין ע' עושי"ע ח"מ
 פ"ג ט"ז ע"ב א וספיף
 ג כה"ג"ס:
 גב ד מיי פ"ד מהלכות
 מעשר שני הלה יא
 כמג עשין ק' עושי"ע י"ד
 פ"ג ט"ז ע"ב קמט:
 גב ד מיי פ"ד מהלכות
 חובל ומזיק הלה יא
 כמג עשין ק' עושי"ע ח"מ
 פ"ג ט"ז ע"ב א וגינן
 שם כמ"פ ג כה"ג"ס:
 גב ד מיי ט"ז ע"ב א
 גב ד מיי ט"ז ע"ב א
 כמג שם ט"ז ע"ב א
 שם כמ"פ ג כה"ג"ס:
 וספיף פ"ד ע"ד י"ג:

מוסף רש"י

השף מטבע. ש' קמטו
 ולא יולא כהמלאה (ע"פ
 רש"י ב"ב כ"ב). בברר
 עינו. הכהו כמתל כנגד
 עינו של זה (דע"ר ע"א).
 שבה כמתל והעשיתו
 בקול ואפי' רואה או חמרת
 (דקדוין כ"ד). העושה
 מלאכה כמי חטאת.
 ששקל כנגדן משקולות והן
 נכפולן כמלאכה (דע"ר י"ג).
 מי חטאת דפרה אדומה
 וכן פרה עולה נפסלין
 במלאכה. דכתיב אשר לא
 עולה עליה עול. וצמי חטאת
 כמי למשמרת למי נדה,
 ומאי כנספר מה מ"ל
 שיכול לה שמהא מלאכה
 פוסלת אלל צהרה. ומנין
 אף צמי מ"ל למשמרת
 למי נדה. כלומר שהיו
 משמרות לכן ולא לנכר
 אשר (גיטין כ"ג). פטור
 מדיני אדם. אלל (ס"ט)
 דהיוק שאינו ניכר לא
 שמה היוק (דע"ר י"ג).
 ודחייב בדיני שמים.
 פועטת אלל לנשט
 צמקין להפסיד את שיהא
 (גיטין כ"ג).